

Films met link naar burgerschap

Algemene informatie:

Als je een les burgerschap betekenisvol en levendig voor leerlingen wil maken, kan je gebruik maken van een film. Een film kan uitbeelden wat er in een tekst bedoeld wordt. Een film kan jouw uitleg ondersteunen en een film kan een bepaald gevoel laten zien wat belangrijk is voor het onderwerp democratie, maar wat moeilijk uit te leggen is.

Het is belangrijk om binnen de burgerschapslessen de basiswaarden van democratie te behandelen. Vanuit daar ontwikkelen de leerlingen de sociale en maatschappelijke competenties die de leerlingen kunnen gebruiken om deel te kunnen nemen aan de samenleving. Hoe mooi is het, als een film daarbij kan helpen. Het aanbod in films is breed. Daarom volgt hieronder een brede selectie aan filmtips:

Klassen

De serie uit 2020 die in het onderwijs al breed ontdekt is en gewaardeerd wordt. Deze serie van zeven afleveringen laat zien hoe kansenongelijkheid in het onderwijs eruit kan zien. Het laat zien dat je kansen betekenis kunnen hebben op de wijk waarin je opgroeit als kind.

Wanneer selecteer je op niveau? Hoe beïnvloedt de omgeving het kind? Hoe beïnvloedt de school het kind? Hoe beïnvloedt de leraar het kind? En hoe organiseren andere landen het onderwijs, en wat heeft dat voor gevolgen voor kansen (on)gelijkheid? Menig docent heeft deze serie gezien en ook getoond aan zijn / haar leerlingen in de klas. Link naar de trailer:

<https://www.human.nl/klassen.html> Link naar de afleveringen:

<https://www.human.nl/klassen.html#8a1e053e-484f-4ba0-99ce-f56416a4d253>

Freedom writers

Een film uit 2007 over de lerares Erin Gruwell die op een school komt te werken waar de leerlingen dagelijks te maken hebben met armoede, geweld, bendes, drugs, criminaliteit en eenzaamheid. De toekomst lijkt somber, maar Erin krijgt het voor elkaar om de leerlingen toch bij elkaar te brengen. Ze gebruikt authentieke werkvormen, zoals The line game en laat hen schrijven over hun dagelijkse bezigheden en hun visie op de wereld. Dat helpt, want aan het eind van hun middelbare schooltijd kunnen ze allemaal doorstuderen. Trailer:

<https://www.youtube.com/watch?v=JhXMJIm852A>. Dit verhaal is overigens echt gebeurd.

Als je meer wil weten over het toepassen van de werkvormen en de organisatie van Erin Gruwell: <http://www.freedomwritersfoundation.org/>. En haar Ted talk:

https://www.youtube.com/watch?v=Thd8xw_poNo

Billy Elliot

Een film uit 2000 speelt zich af in 1984/1985 wanneer Margaret Thatcher premier van het Verenigd Koninkrijk is. Billy ontdekt dat hij ballet heel erg leuk vindt en volgt stiekem de lessen, terwijl het van zijn vader helemaal niet mag. En terwijl zijn vader en zijn grote broer opkomen voor hun rechten als mijnwerker, werkt Billy er hard aan om te doen wat hij echt heel graag wil worden: balletdanser. Naar aanleiding van deze film kan je de basiswaarden van de democratie in verhouding tot de politieke situatie van toen in Engeland behandelen.s

Trailer: <https://www.youtube.com/watch?v=Og1YvKDdlfc>

Good Will Hunting

Deze film uit 1997, wederom met Robin Williams, gaat over een jongen die hoogbegaafd is maar een zwaar verleden heeft gehad. In deze film zie je hoe hij ermee omgaat. Naar aanleiding van een gevecht staat Will voor een keuze: gevangenisstraf of vrijgelaten worden

onder supervisie van de professor van de hoog aangeschreven universiteit waar Will werkt als conciërge. Ook moet hij naar een psycholoog. Hij jaagt de ene na de andere psycholoog er doorheen. Deze film is een tip voor oudere leerlingen. Totdat hij die ene psycholoog tegenkomt. Naar aanleiding van deze film kun je de vraag stellen: wat heeft jouw persoonlijke ontwikkeling te maken met de basiswaarden van de democratie? Trailer:

<https://www.youtube.com/watch?v=Bylkoiz7WWw>

American History X

Deze film uit 1998 gaat over discriminatie. Je ziet hoe een jongvolwassen man (Derek) na zijn gevangenisstraf breekt met zijn neo-nazistische groep. Hij probeert zijn jongere broertje Danny er ook uit te krijgen. Je ziet hoe racisme al in hun jongere jaren in de familie is ingebed, en hoe de jongens er na de dood van hun vader mee omgaan. Je ziet ook hoe Derek verandert van geweld plegende dader tot slachtoffer van zijn eigen ideologie, en de invloed die de directeur van zijn school op hem en zijn broertje heeft gehad. Wat voelen en denken jouw leerlingen bij de emoties van de personen in deze film? Naar aanleiding van deze film kun je aandacht geven aan de empathie van de leerlingen. Trailer:

<https://www.youtube.com/watch?v=XfQYHqsiN5g>

Pay it forward

Meestal zeg je toch 'Pay it back'? Als in.. als iemand je een gunst verleent, moet je iets terugdoen. Dat is wederkerigheid. Maar de 11-jarige Trevor gaat daar verder in. Hij gelooft dat als iemand je een gunst verleent, je ook een gunst moet verlenen aan drie andere mensen. En het mag niet zomaar een gunst zijn, maar iets wat voor jou persoonlijk een uitdaging is. Trevor komt op dit idee wanneer hij op de allereerste dag van de middelbare school een opdracht krijgt van zijn leraar Social studies. Dat is zijn bijdrage aan de maatschappij. Wat is de bijdrage van jouw leerlingen aan de maatschappij? Trailer:

<https://www.youtube.com/watch?v=qfW0wCV9iFI>

Patch Adams

Deze film uit 1998 gaat over Hunter 'Patch' Adams. Hij is depressief, meldt zich aan bij een psychiatrisch ziekenhuis, merkt dat zijn medepatiënten hem beter kunnen helpen dan de hoog zelfingenomen dokters die er rondlopen, ontslaat zichzelf uit het psychiatrisch ziekenhuis en besluit om zelf dokter te worden. Zijn visie brengt mensen dichterbij elkaar toe, en zorgt ervoor dat patiënten hun ziekte even vergeten. Dat blijkt ook extra, wanneer Patch moet voorkomen bij 'the board of educators' en daar zijn pleidooi houdt. Trailer:

<https://www.youtube.com/watch?v=IZqGA1ldvYE>

Homeless to Harvard

Deze film begint bij een jonge Liz Murray. Ze groeit op in een wereld van armoede, drugs en drank. Ze gaat vaak niet naar school, en als ze gaat is ze alleen. Wanneer ze op een dag naar school gaat, maakt ze tegen advies van haar juf in toch een toets. Daaruit blijkt dat ze alle stof beheerst, ondanks dat ze er op school niet voor heeft geleerd. Door de jaren heen maakt ze veel mee: pleeggezinnen, dakloos zijn en mensen die haar niet willen helpen. Maar ondanks dat deelt ze haar leven met leeftijdsgenoten en ze is intelligent. Ze worstelt, maar klampt zich ook vast aan iets waar ze goed in is: leren. Totdat ze uiteindelijk terecht kan bij die grote universiteit. Dit is een film uit 2003. De hele film:

<https://www.youtube.com/watch?v=pGe3u5rLGQc>

La Famille Bélier

De 16-jarige oudste dochter Paula in een gezin van vier mensen is de enige die niet doof is. Het gezin woont op een boerderij in Frankrijk, en doet ook zaken om de goederen te verkopen. Paula vervult daarbij de cruciale taak van het communiceren met de buitenwereld.

Het gezin is gelukkig, en alles gaat goed. Op een bepaald moment krijgt Paula de kans om een zangworkshop te volgen. Daar wordt ze ontdekt door haar zangleraar die haar vanaf dat moment privées wil geven. Hij biedt haar de mogelijkheid om in Parijs een hoge zangopleiding te volgen. Maar dat betekent wel dat ze niet meer bij het geliefde gezin kan wonen. Deze film kan ingezet worden met nadruk op het hebben van een beperking (doof zijn) in combinatie met een kandidaat stelling voor een politieke partij. Wat is het belang van het hebben van een politieke partij met expliciete aandacht voor een beperking? Trailer:

<https://www.youtube.com/watch?v=Puo6EDQqc8Y>

2doc: Maatschappijleer

Deze documentaire uit 2016 gaat over een leraar in opleiding Maatschappijleer. Je ziet wat er allemaal met hem gebeurt tijdens zijn ontwikkeling: enthousiasme voor het vak, doelen, intervisie, gesprekken met zijn stagebegeleider, ziek zijn, moeilijkheden, vallen en opstaan. En de effecten daarvan op de kwaliteiten van je lessen maatschappijleer. Je kunt de documentaire kijken op de site van NPO: https://www.npo.nl/2doc/16-05-2016/VPWON_1245932

Dream school

Dit is een serie van meerdere afleveringen. Je ziet hoe meerdere jongeren die veel moeite hebben met school en autoriteit toch een nieuwe stap nemen op Dream school. Daar krijgen ze les van bekende Nederlanders. Dream school staat onder leiding van Eric van 't Zelfde en Lucia Rijker. Je ziet hoe en waar de jongeren mee worstelen, en hoe ze voor zichzelf toch een manier proberen te vinden om een mooie toekomst op te bouwen. Deze serie kan ingezet worden om leerlingen te laten nadenken over hoe de jongeren van Dream school de competenties om te kunnen bijdrage aan de maatschappij kunnen aanleren. Wat moeten ze daarvoor doen, en hoe moeten ze dat doen? Laat de leerlingen ook nadenken over wat ze zichzelf gunnen, en hoe ze zelf willen bijdragen aan een democratische samenleving. Link naar de afleveringen: https://www.npo.nl/dream-school/VPWON_1266031

A class divided

Dit is een documentaire die het verhaal vertelt van een leerkracht op een Amerikaanse basisschool. Toen Martin Luther King in 1968 om het leven kwam kon zij dit niet voorbij laten gaan. Ze besloot haar leerlingen in twee dagen te laten ervaren hoe het was om anders behandeld te worden dan de rest. Dit deed ze naar aanleiding van de oogkleur: blauwe ogen of bruine ogen. De resultaten van die ervaringen waren duidelijk zichtbaar: zowel in gedrag als in zelfbeeld en als in schoolresultaten. Deze documentaire is een aanrader voor iedereen die wil zien wat het effect kan zijn van het benaderen van iemand op een bepaalde manier.

Link naar de documentaire: <https://www.pbs.org/wgbh/frontline/article/introduction-2/>

De kinderen van Juf Kiet

We sluiten af met een speciale documentaire over een hele speciale klas met hele speciale kinderen. Alle kinderen komen uit een ander land, en kennen de Nederlandse taal en cultuur nog niet. Juf Kiet lijkt streng, maar dat is misschien ook wel een beetje nodig. Daarnaast is ze ook heel lief, en ze kan goed helpen bij alle vragen. Juf Kiet laat de kinderen elkaar ook wel eens helpen. En de kinderen mogen niet in hun eigen taal praten. Maar soms zijn er uitzonderingen, omdat het nodig is. Deze documentaire kan ingezet worden in een les om

leerlingen te laten nadenken over het wel of niet en in hoeverre aanleren van de cultuur / culturen in Nederland. Link naar de documentaire: https://www.npo.nl/beste-lange-docu-de-kinderen-van-juf-kiet/19-06-2017/KN_1691677